

БИБЛИОТЕКА МАТИЦЕ СРПСКЕ

АЛЕКСАНДАР СЕРГЕЈЕВИЧ ПУШКИН

(1799 - 1837)

Каталог изложбе

Нови Сад, 1999

БИБЛИОТЕКА МАТИЦЕ СРПСКЕ

КАТАЛОЗИ ИЗЛОЖБИ

39

АУТОРИ КАТАЛОГА И ИЗЛОЖБЕ

Татјана Јазић-Савин и Марија Јованцаи

АЛЕКСАНДАР СЕРГЕЈЕВИЧ ПУШКИН

У старој руској племићкој породици Пушкина, чије се име вековима срета на повељама и другим важним исправама руске историје, 6. јуна, у последњој години XVIII столећа, родио се Александар Сергејевич. Дед по мајци му је Абрам Петрович Ханибал, Етиопљанин краљевског рода, откупљен као роб и поклоњен цару Петру Великом. Од домаћих учитеља Пушкин рано учи француски језик, а у очевој богатој библиотеци пуној дела француских писаца XVIII века налази забаву и проводи читаве ноћи. Чита Хомера, Вергилија, Хорација, Таса, Расина, Лафонтена, Волтера, Русоа, Державина, Озерова, Карамзина, Фонвизина, Књажнина и друге. Од своје дадиље слуша древне руске скаске. Кућу његових родитеља посећују многи писци, међу њима Карамзин, Дмитријев, Баћушков, Херасков и други. Године 1811. уписује се на лицеј у Царском Селу, где проводи шест година интернатског живота. Слуша предавања наставника Гаљича, који говори против класицистичке књижевне теорије. Стихове, које је почео састављати још у детињству, почиње да објављује крајем 1811. у лицејским рукописним новинама и часописима.

Јуна 1817. завршава лицеј. Ступа у службу у Колегији спољних послова, у којој у то време служи и чувени руски драмски писац Грибоједов. Марта 1820. завршава спев *Руслан и Лјудмила*...

Милорад Павић, 1979

Александар Сергејевич Пушкин је први руски писац светског значаја, који није учествовао само у руском него и светском књижевном (па и шире- културном) процесу. Достојевски

је инсистирао на констатацији да је сва потоња велика руска књижевност "изашла право из Пушкина". Пушкин је трасирао пут литературе Гогоља, Тургеева, Толстоја, Достојевског и Чехова.

Јуриј Михајлович Лотман, 1995

Песник који се никада није огрешио о равнотежу, има годину рођења која балансира у врх вршка једног века: 1799. Зашто не округло 1800? Зато да би Пушкин макар једном годином живота свога био у веку Петра Великог, кога је одушевљено волео, и са ким је у својој историјској мисији имао толико сличног, мада је један од њих дејствовао силом, а други уметношћу.

Тестамент Пушкинов није "бумага". Кратко речено: оставио је он Русији свога демона, дух генијалности. Јавио се тај дух, на пример, код Тургеева, писца *Ловчевих зайиса*. Мало опширније речено, оставио је Пушкин жив програм. У том програму стоји: какав да буде савремени руски стих за читање, глумљење и певање; какав је узорак за руски роман, и за руску причу, у стиховима или у прози; какав је узорак за руску националну драму, где масе народа и хероји са истом снагом наступају и важе. Изнад свега тога, оставио је Пушкин, без сладуњавости и романтике, без политичког опортунизма, оставио у једној, тако да кажемо, скамењеној инспирацији: љубав за родну земљу и за народни језик.

Исидора Секулић, 1937

Поезија Пушкинова је толико искрена, непосредна, истинита да је скоро немогуће говорити о њој, ако га не знамо као човека. Обдарен необичним разноврсним способностима, осетљив и подложен импресијама, врло жив, енергичан и темпераментан - песник је од почетка био у доста неповољним условима за остварење своје мисије, и цео његов живот морао претворити у херојску борбу с различитим сметњама и много-

бројним препрекама. Свој изванредан генијални ум, отворен и чврст карактер и огромну радну енергију он је посветио својем животном позivu, обележивши својим именом класични период руске књижевности; после њега литература се развијала на новој основи поставши оличењем и изразом народног духа и моћном социјалном силом. Уверен да без напора и рада не може бити ничега великога он целога живота учи: код својих претходника и савременика, код других народа и литерарних школа, од сваке узима све што је у њој најбоље, све истинито, непролазно, - а одбија слабо, лажно, усиљено. Али, мора се нагласити, не зауставља се само на ономе што је примио и усвојио, него иде даље усавршавајући плодове омиљених мисли...

Петар А. Митропан, 1937

Од српских писаца први се за Пушкина интересовао Његош. Када је први пут боравио у Петрограду купио је дела Пушкинова. Њему је посветио дубоку песму Сјени Ал. Пушкина.

Кирил Тарановски, 1937

Пушкинов интерес за српско народно стваралаштво до свога пуног и видљивог изражаја дошао је 1835. године, када су се у штампи појавиле његове знамените Песме западних Словена. Недовољно изучаване у односу на остали део његова стваралаштва, ове песме су постале основни материјал за оне пушкинисте који су се бавили проучавањем такозване словенске теме у стваралаштву великог руског песника...

Узгред треба поменути да је високу оцену Пушкиновим Песмама западних Словена дао и Фјодор Михајлович Достојевски. Он их је назвао "ремек делима" и, још више, ставио их изнад свих осталих Пушкинових дела ове врсте. *Песму о Карађорђу* и *Песму о бици код Зенице Велике* назвао је најкрупнијим брилијантима у Пушкиновој поезији.

Сава Пенчић, 1998

Рањен је Пушкин у трбух и мучио се два дана при свести. Шта је било у тој свести? Вероватно просте мисли и речи: на прекрсту живота и смрти, смрт је јача. На устима оно ћутање које све у овоме свету разуме и опрашта. Али ако је миран онај који иде, нису мирни они који још остају на земљи и у борбама земаљским. Пушкин умире јуначки 10. фебруара 1837. године.

Русија слави данас Пушкина у размерама грандиозним, за нас једва схватљивим. Русија осећа да у Пушкиновом делу има много снаге и смислова за ову и за будуће Русије. Јер, програме живота праве тек у појединостима владе и владари. Оно основно што иде као кичма кроз историју епоха, то граде велики стваралачки духови. Пушкинов програм испуњаваће се у Русији и даље и даље, непрестано.

Исидора Секулић, 1937

*Обмане л' тје живоїи кага,
Не йаїти се и не жесїти;
Смири се у дане јага,
Дан весеља ће тје сресїти.*

*Нада нам је шїїо ће доћи,
Садашњицу йїуға скрива;
Све йролази, све ће йроћи,
А шїїо йрође, мило бива.*

А. С. Пушкин

* * *

Библиотека Маїице срїске йриредила је изложбу йоводом двесїтогодишњице рођења Александра Серђејевича Пушкина. Ойворена је од 7. јуна до 9. јула 1999. године у витїринама исїред Свечане сале Маїице срїске, а коришћена је грађа из збирки Библиотеке Маїице срїске.

КАТАЛОГ

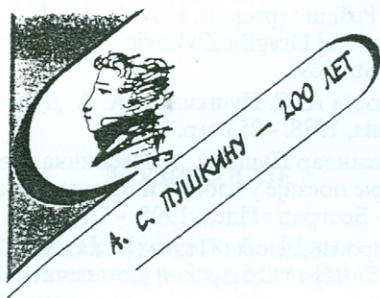

ДЕЛА

1. Anyégin Eugen / irta Puskin Sándor. - Pest : Kiszfaludy-Társaság, 1866. - XXIV, 296 str.
2. Evgenij Onjegin / Aleksander S. Puškin. - Zagreb : Matica hrvatska, 1881. - XXXII, 176 str.
3. Русланъ и Людмила / А. С. Пушкинъ. - Одесса : Типографія Е. И. Фесенко, 1887. - 73 стр.
4. Дубровскій / А. С. Пушкинъ. - С.-Петербургъ : В. В. Комаров, 1899. - 66 стр.
5. Сочиненія Пушкина. Т. 1, Лирическія стихотворенія / приготовил и примѣчаниями снабдилъ Леонидъ Майковъ. - Изд. 2. - Санктпетербургъ : Императорская академія наукъ, 1900. - XX, 459 стр., [9] листовъ с таблама
6. Сочиненія Пушкина. Т. 2, Лирическія стихотворенія / [приготовил и примѣчаниями снабдилъ Леонидъ Майковъ]. - [Изд. 2]. - Санктпетербургъ : Императорская академія наукъ, 1905. - XXII, 528 стр., [8] листовъ с таблама
7. Karpetanova kći / od Aleksandra Puškina. - U Novom Sadu : "Natošević", 1926. - 108 str.
8. Сказка о рыбацкѣ и рыбацкѣ / А. С. Пушкинъ. - Новый Садъ : Русская матица, 1926. - 8 стр.
9. La Kapitanfilino / A. S. Puskin. - Berlin : R. Mosse, 1927. - 176 str.
10. Письма Пушкина къ Н. Н. Гончаровой / [приредили] М. Л. Гофманъ и Сергѣй Лифарь. - Юбилейное изд. - Парижъ : [б. и.], 1936. - 158 стр., [2] пресавијена листа (факс.), [1] лист с таблом
11. The poems, prose and plays of Alexander Pushkin / selected and edited, with an introduction by Avraham Yarmolinsky. - New York : The Modern Library, 1936. - VIII, 896 str.
12. Пиковая дама / А. С. Пушкинъ. - Берлинъ : Литература, [1938]. - 47 стр.
13. Борис Годунов / А. С. Пушкин. - Москва : Государственное издательство художественной литературы, 1949. - 78 стр., [4] стр. с таблама

14. Бронзани коњаник / А. С. Пушкин. - [Нови Сад] : Матица српска, 1949. - 29 стр.
15. Борис Годунов / А. С. Пушкин. - Београд : Просвета, 1950. - 109 стр.
16. Полтава / А. С. Пушкин. - Београд : Ново поколење, 1952. - 79 стр.
17. Стихотворения. Т. 1 / А. С. Пушкин. - [Изд. 3.]. - Ленинград : Советский писатель, 1954. - 637 стр., [5] листов с таблама
18. Стихотворения. Т. 2 / А. С. Пушкин. - [Изд. 3.]. - Ленинград : Советский писатель, 1954. - 490 стр., [9] листов с таблама
19. Стихотворения. Т. 3 / А. С. Пушкин. - [Изд. 3.]. - Ленинград : Советский писатель, 1954. - 521 стр., [5] листов с таблама
20. Стихотворения / А. С. Пушкин. - [Изд. 2.]. - Москва : Академия наук СССР, 1956. - 534 стр., [5] листов с таблама
21. Евгений Онегин ; Драматические произведения / А. С. Пушкин. - [Изд. 2.]. - Москва : Академия наук СССР, 1957. - 637 стр., [5] листов с таблама
22. Евгеније Оњегин / Александар Пушкин. - Београд : Народна књига, 1957. - 285 стр.
23. Поэмы ; Сказки / А. С. Пушкин. - [Изд. 2.]. - Москва : Академия наук СССР, 1957. - 594 стр., [8] листов с таблама
24. Стихотворения / А. С. Пушкин. - [Изд. 2.]. - Москва : Академия наук СССР, 1957. - 461 стр., [8] листов с таблама
25. Стихотворения / А. С. Пушкин. - [Изд. 2.]. - Москва : Академия наук СССР, 1957. - 557 стр., [5] листов с таблама
26. Художественная проза / А. С. Пушкин. - [Изд. 2.]. - Москва : Академия наук СССР, 1957. - 838 стр., [6] листов с таблама
27. Автобиографическая и историческая проза ; История Пугачева ; Записки бригадира Моро-де-Бразе / А. С. Пушкин. - [Изд. 2.]. - Москва : Академия наук СССР, 1958. - 595 стр., [5] листов с таблама
28. Eugen Onegin / A. S. Puškin. - [1. vyd.]. - Bratislava : Mladé letá, 1958. - 241 str.
29. История Петра ; Заметки о Камчатке / А. С. Пушкин. - [Изд. 2.]. - Москва : Академия наук СССР, 1958. - 651 стр., [2] листа с таблама
30. Критика и публицистика / А. С. Пушкин. - [Изд. 2.]. - Москва : Академия наук СССР, 1958. - 764 стр., [9] листов с таблама
31. Письма / А. С. Пушкин. - [Изд. 2.]. - Москва : Академия наук СССР, 1958. - 898 стр., [5] листов с таблама

32. Евгений Онегин / А. С. Пушкин. - Москва : Художественная литература, 1964. - 245 стр.
33. Поэмы / А. С. Пушкин. - Москва : Художественная литература, 1964. - 253 стр.
34. Елегија / А. С. Пушкин. У: Песнички преводи / [избор и увод Иван В. Лалић]. - Нови Сад : Матица српска ; Београд : Српска књижевна задруга, 1967. - Стр. 44.
35. Eugeniusz Oniegin / Aleksander Puszkin. - Wyd. 2. zmienione. - Wrocław ; Warszawa ; Kraków : Zakład narodowy imienia Ossolińskich, 1970. - CXXXIV, 291 str.
36. Erzählungen / Alexander S. Puschkin. - Stuttgart : Parkland, 1974. - 461 str.

37. Повести покойного Ивана Петровича Белкина / А. С. Пушкин. - Москва : Русский язык, 1975. - 170 стр.
38. Капитанская дочка / А. С. Пушкин. - Москва : Русский язык, [1976]. - 237 стр.
39. Boris Godunov ; Male tragedije ; Bajke / A. S. Puškin. - Beograd : Rad, 1979. - 357 str., [8] str. s tablama
40. Bronzani konjanik i druge poeme / A. S. Puškin. - Beograd : Rad, 1979. - 388 str., [8] str. s tablama
41. Evgenije Onjegin / A. S. Puškin. - Beograd : Rad, 1979. - 255 str., [8] listova s tablama
42. Istorija Pugačova / A. S. Puškin. - Beograd : Rad, 1979. - 204 str., [8] str. s tablama
43. Kapetanova kći ; Putovanje u Erzerum / A. S. Puškin. - Beograd : Rad, 1979. - 223 str., [8] str. s tablama

44. Lirika / A. S. Puškin. - Beograd : Rad, 1979. - 311 str., [8] str. s tablama
45. Pikova dama i druge pripovetke / A. S. Puškin. - Beograd : Rad, 1979. - 365 str., [8] str. s tablama
46. Pisma ; Ogleđi i zapisi o knjiŹevnosti / A. S. Puškin. - Beograd : Rad, 1979. - 294 str., [8] str. s tablama
47. Oeuvres poétiques. Vol. 1 / Alexandre Pouchkine. - [Lausanne] : L'Age d'Homme, [1981]. - 603 str.
48. Сказки / Александер С. Пушкин. - Нови Сад : Руске слово, 1983. - 62 стр.
49. Позив / Александар Пушкин ; [превео] М. Павић. У: Свих времена дар--- / приредио Бранимир Живојиновић. - Београд : Вајат, 1984. - Стр. 102.
50. Spomenik / A. S. Puškin ; (prep. V. Kovačević). U: Lirska poezija / [izbor i uvodna studija] Dragiša Živković. - Novi Sad : Bratstvo-jedinstvo, 1987. - Str. 169.
51. Литературная газета А. С. Пушкина и А. А. Дельвига. - Москва : Советская Россия, 1988. - 253 стр.
52. Препород / Александар Пушкин. У: Песничка завештања / антологија светске поезије у избору и преводу Бранимира Живојиновића. - Београд : Идеа, 1995. - Стр. 99.
53. Драматические произведения ; Поэмы ; Сказки ; Стихотворения / А. С. Пушкин. - Самара : Самарский Дом печати, 1996. - 702 стр.
54. Красуйся, град Петров--- / Пушкин. - Санкт-Петербург : Радиоавионика, 1996. - 285 стр.
55. Романы ; Повести / А. С. Пушкин. - Самара : Самарский Дом печати, 1996. - 539 стр.
56. Талисман / Александар Пушкин. У: Химна Аполону / приређивач Милорад Миленковић Шум. - 4. изд. - Зрењанин : Градска народна библиотека "Жарко Зрењанин", 1996. - Стр. 13.
57. Цигани / Александар Сергејевич Пушкин. - Београд : Народна књига-Алфа, 1996. - 95 стр.
58. Бајка о рибару и рибици / Александар Сергејевич Пушкин. - Нови Сад : Школска књига, 1997. - 50 стр.
59. Voleo sam vas / Aleksandar Puškin. U: Reci, da li me voliš / [ilustracije Viorel Flora]. - Zrenjanin : Teatar, 1997. - Str. 97.
60. Елегија / Александар Пушкин. У: Волим те / избор Мирко М. Далмација. - Нови Сад : Прометеј, 1997. - Стр. 41.

61. Золотой том / А. Пушкин. - Изд. исправленное и дополненное. - Москва : Корона-принт, 1997. - 975 стр.
62. Не пјевај драга / Александар Пушкин. У: Волим те / избор Мирко М. Далмација. - Нови Сад : Прометеј, 1997. - Стр. 40.
63. Р. Kernovoj / Aleksandar Puškin. У: Ljuboslovnik. - Beograd : Aurora, 1998. - Str. 88-89.
64. Volio sam vas / Aleksandar Puškin. У: Ljuboslovnik. - Beograd : Aurora, 1998. - Str. 88.
65. О литье артиллерийских орудий / Александр Сергеевич Пушкин. У: Слово. - Бр. 6 (1998), стр. 100-101.
66. Татјанино писмо Оњегину : одломак из "Евгенија Оњегина" / Александар Пушкин. У: 111 љубавних песама / [приредио] Недељко Попадић. - Београд : Дечја литература, 1998. - Стр. 31-33.

МУЗИКАЛИЈЕ

67. Борис Годунов / М. П. Мусоргский. - Москва : Государственное музыкальное издательство = State Music Publishers, 1962. - 1 партитура (386 стр.)
68. Boris Godunov / Musorgski. - Zagreb : Jugoton, 1971. - 4 LP ploče

ЛИТЕРАТУРА

69. Пушкин код Срба / Петар А. Митропан. - Скопље : Јужна Србија, 1937. - 142 стр.
70. Пушкин у српскохрватској књижевности / Кирил Тарановски. - Београд : Штампарија Милана Сибинкића, 1937. - 20 стр. П. о.: Страни преглед.
71. Пушкин / Радован Лалић. У: Велики песници о поезији / аутори Војислав Ђурић ... [и др.]. - Београд : Коларчев народни универзитет, 1964. - Стр. 100-123.

72. Kip u Puškinovoj simbolici / Roman Jakobson. U: Ogleđi iz poetike / Roman Jakobson. - Beograd : Prosveta, 1978. - Str. 127-168.
73. Бескoначни Пушкин / М. М. Пешић. - Београд : Рад, 1979. - 398 стр., [6] листова с таблама
74. Обитель дальняя трудов / [составители Ю. И. Левина, Г. Д. Петренко]. - Москва : Советская Россия, 1981. - 153 стр.
75. Evgenije Onjegin Aleksandra Puškina / Miodrag Sibinović. - Beograd : Zavod za udžbenike i nastavna sredstva, 1982. - 105 str.
76. Пушкин / Исидора Секулић. У: Путописи, приповетке, есеји / Исидора Секулић. - Београд : Рад, 1986. - Стр. 281-306.
77. Судьба Пушкина / Б. Бурсов. - Ленинград : Советский писатель, 1986. - 511 стр.
78. Eminescu în limba lui Puşkin / Elena Loghinovski. - Iaşi : Junimea, 1987. - 302 str.
79. Пушкин / Н. Эйдельман. - Москва : Художественная литература, 1987. - 462 стр., [16] стр. с таблама
80. Летопись жизни и творчества А. С. Пушкина / составитель М. А. Цявловский. - 2. исправленное и дополненное изд. - Ленинград : Наука, 1991. - 784 стр.
81. Mickiewicz - Puszkina. T. 1, Mickiewicz o Puszkine / zebrał i opracował Jerzy Świdziński. - Poznań : Poznańskie towarzystwo przyjaciół nauk, 1991. - 116 str.
82. Пушкин / С. Абрамович. - Москва : Советский писатель, 1991. - 619 стр.
83. Пушкин / Војислав Деспотов. У: Десет дека душе / Војислав Деспотов. - [1. изд.]. - Нови Сад : Светови, 1994. - Стр. 13.
84. Пушкин / Богдан Косановић. У: Расправе из руске књижевности / Богдан Косановић. - Нови Сад : Прометей : Филозофски факултет, 1994. - Стр. 200-212.
85. Пушкин, Достоевский, "Серебряный век" / Г. М. Фридлиндер. - Санкт-Петербург : Наука, 1995. - 522 стр.
86. Пушкин / Ю. М. Лотман. - Санкт-Петербург : Искусство-СПБ, 1995. - 845 стр.
87. Пушкин и Вальтер Скотт / Марк Альтшуллер. У: Эпоха Вальтера Скотта в России / Марк Альтшуллер. - Санкт-Петербург : Академический проект, 1996. - Стр. 206-257.
88. Пушкин и современная культура / [составитель Т. Б. Князевская]. - Москва : Наука, 1996. - 324 стр.

89. Путеводитель по Пушкину. - Санкт-Петербург : Академический проект, 1997. - 430 стр.
90. Рисунки Пушкина как графический дневник / Любовь Краваль. - Москва : Наследие, 1997. - 533 стр.
91. Эротические рисунки Пушкина / Сергей Денисенко. - Москва : Независимая газета, 1997. - 164 стр.
92. С. Пушкин и српско народно стваралаштво / Сава Пенчић. У: Словенске компаративне теме / Сава Пенчић. - [1. изд.]. - Ниш : Просвета, 1998. - Стр. 9-26.
93. Поэт, Онегин и Татьяна / Юрий Никишов. - Тверь : Тверское областное книжно-журнальное издательство, 1998. - 215 стр.
94. Пушкин в работе над поэмой "Кавказ" / В. Д. Рак. У: Русская литература. - Бр. 4 (1998), стр. 51-70.
95. Пушкин: "Государственные мысли историка" : к 200-летию со дня рождения Пушкина / Николай Скатов. У: Наш современник. - Бр. 11-12 (1998), стр. 251-261.
96. Чеховиана : Чехов и Пушкин / [ответственный редактор В. Б. Катаев]. - Москва : Наука, 1998. - 331 стр.
97. Весёлое имя / Эдуард Шульман. У: Октябрь. - Бр. 2 (1999), стр. 170-183.
98. Во дни Пушкина / И. Ф. Наживин. - Москва : Физкультура и спорт : Корона-принт, 1999. - 828 стр.
99. "Маленькие трагедии" : к 200-летию со дня рождения А. С. Пушкина / Н. В. Беляк, М. Н. Виролайнен. У: Звезда. - Бр. 3 (1999), стр. 233-238.
100. Три любви Пушкина / Александр Казин. У: Москва. - Бр. 1 (1999), стр. 193-204.
101. У сенци драме на Балкану : Пушкинов јубилеј. У: Политика. - Год. 96, бр. 30753 (6. VI 1999), стр. 18.
102. Пушкинова биста / рад Владимира Јокановића.

АЛЕКСАНДАР СЕРГЕЈЕВИЧ ПУШКИН
1799 - 1837

Издавач

Библиотека Матице српске
Нови Сад
Матице српске 1

Уредник

Миро Вуксановић

АУТОРИ КАТАЛОГА

Татјана Јазић-Савин и Марија Јованцаи

ПРИПРЕМА

Тихомир Светличих